

GOSTOVANJA ČEŠKIH KAZALIŠNIH UMJETNIKA U SPLITU

Prilog arhivskoj građi HNK

UDK: 792(497.5 Split)“18" (094)

Stručni rad

Primljeno: 14. VI. 1999.

DUBRAVKA DUJMOVIĆ

Sveučilišna knjižnica

21000 Split, HR

Zagrebačka 3

Donosi se nekoliko uglavnom administrativnih dokumenata (vlasništvo Gradskog arhiva u Plzenu) u kojima se sa splitskom kazališnom upravom dogovara gostovanje kazališne družine Vendelina Budila u Splitu 1898. Prati se izvoštavanje onodobnih novina o tom gostovanju te uspoređuje postojeća slična dokumentacija (vlasništvo Muzeja grada Splita) nastala u vrijeme gostovanja kazališne družine iz Brna dvije godine ranije. Budući da je arhiv splitskoga kazališta manjkav, a do 1945. gotovo da i ne postoji, plzenski dokumenti prilog su budućem kompletiranom arhivu HNK.

Hrvatsko je narodno kazalište u Splitu godine 1993. obilježilo stoljeće svojega postojanja, vezavši obljetnicu uz 6. svibnja 1893., kada je otvorena zgrada tadašnjeg Obćinskog kazališta.

Za tu svečanu proslavu jubileja bile su planirane brojne prigodne manifestacije, među ostalim i izložba kazališnog plakata, koju je trebala prirediti splitska Sveučilišna knjižnica. U toku istraživanja i priprema projekt je otklonjen. Ostalo nam je za tu priliku prikupljeno nekoliko dokumenata o najranijoj povijesti središnje gradske kazališne kuće, pa se nedavni izlazak monografije *Hrvatsko narodno*

kazalište u Splitu 1893-1993 činio dobrim povodom da i neki od njih budu objavljeni.

Riječ je o dokumentima koji se čuvaju u Gradskom arhivu u Plzenu. Čine ih četiri brzojava i tri pisma pisana uglavnom njemačkim i dijelom češkim jezikom. Pošiljana su iz Plzena i iz Splita, u razdoblju od 1896. do 1898. godine i čine samo dio sačuvane korespondencije i drugih kontakata između splitske kazališne uprave i plzenske kazališne družine oko ugovaranja gostovanja.

U Muzeju grada Splita čuva se obimna prepiska između Upraviteljstva općinskog kazališta i Jana Pišteka (1847.-1897.), voditelja kazališne družine iz Brna, koja je u Splitu gostovala tijekom travnja 1896. godine.¹ U ovome radu usporedit će se ova dva češka gostovanja.

U prvim godinama svojega postojanja Obćinsko kazalište djelovalo je bez vlastitoga, stalnog ansambla. Osposobljeno ponajprije za sezonska gostovanja od početka je pozivalo strane umjetnike i kazališne družine. Iako su Split pohodila mnoga društva, sukladno tadašnjoj političkoj klimi s najvećim su oduševljenjem bili primani slavenski, posebno češki umjetnici.

Tako je 1893. u povodu svečanosti otvorenja kazališta dva koncerta održao *violinist europskog ugleda František Ondříček*.² Godinu dana kasnije, 1894., operetno-operno kazalište iz Čeških Budejovica, na čelu s Ladislavom Chmelensky izvelo je nekoliko opereta te talijanske, ruske i češke opere. Godine 1896. pod vodstvom Jana Pišteka gostovala je u Splitu operna družina iz Brna. Izveli su djela Wagnera, Smetane, Čajkovskog te operu *Cvijeta Vladimira Berse*.³ Uspjeh Pištekove družine potaknuo je kazališnu upravu da i u sljedećoj, proljetnoj sezoni pozove u goste još jedno češko umjetničko društvo.⁴ Usprkos na vrijeme započetima i dobro vođenim pregovorima to je ostvareno tek 1898. godine, ugošćivanjem plzenske kazališne družine pod vodstvom Vendelina Budila.⁵ O tome, najranijem razdoblju *čeških gostovanja* u Splitu dijelom svjedoče i dokumenti⁶ predstavljeni u ovome radu.

